

CIZÍ TĚLESO V DÝCHACÍCH CESTÁCH

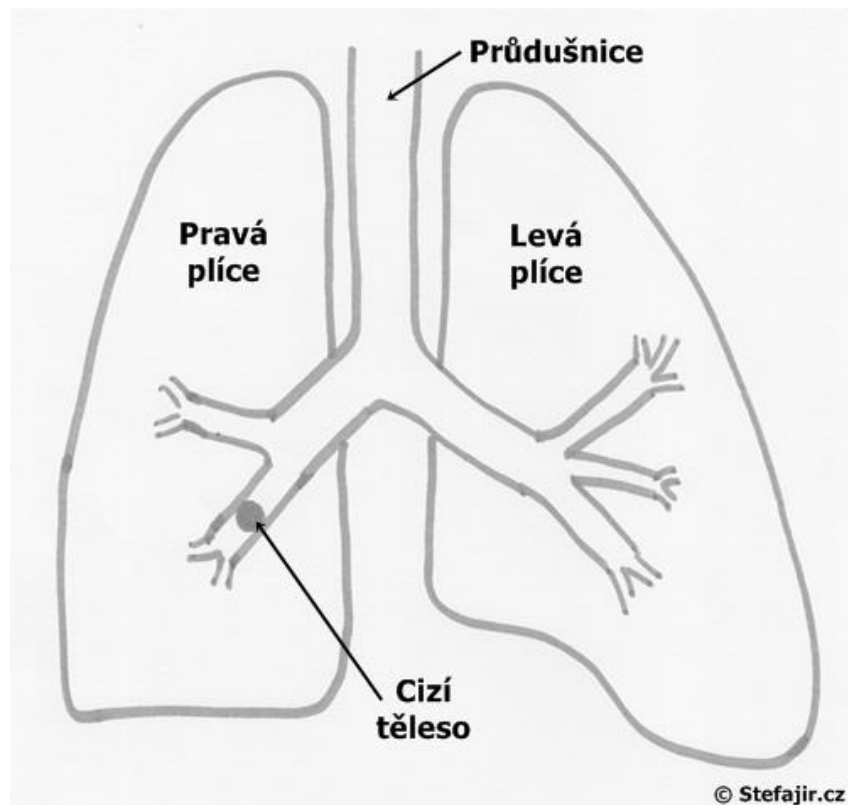
- Vdechnutí (aspirace) cizího předmětu – tekutiny, či tuhého tělesa – je akutní stav, který může dotyčného poměrně rychle usmrtit.

Příčiny

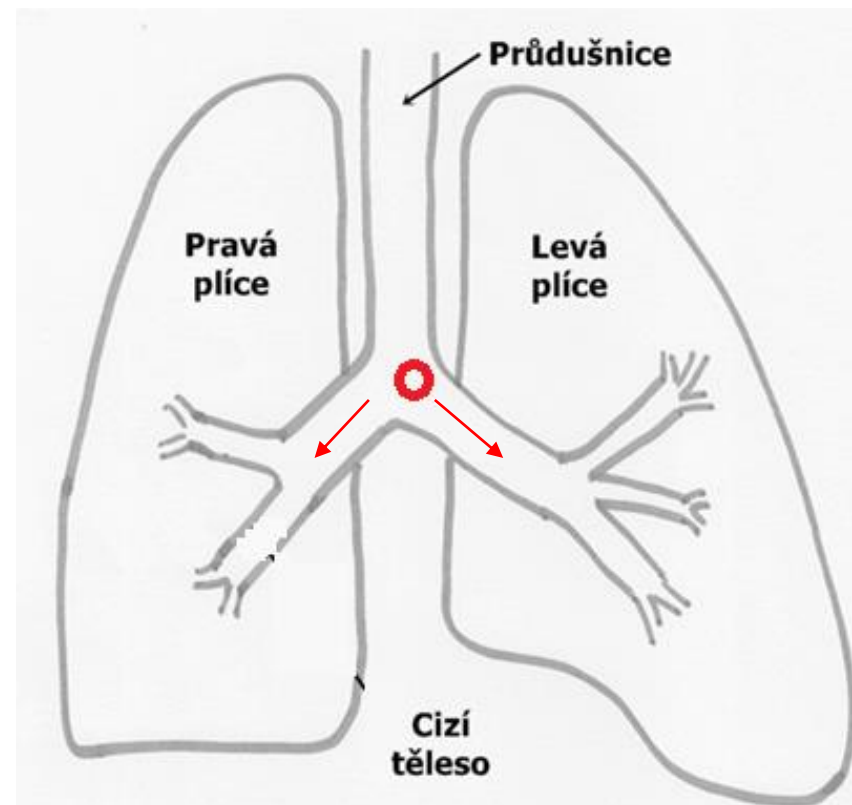
- Tuhá sousta se nejčastěji vdechnou při příjmu potravy.
- Někdy hraje roli nepozornost, někdy mluvení u jídla, někdy vliv alkoholu.
- Ke snadnějšímu vdechnutí soust dochází i u osob s neurologicky podmíněnými poruchami polykání.
- Vdechnutí tekutin je nejčastější při pití, nebo jako důsledek tonutí.
- Zvláštní kapitolou je vdechnutí žaludečního obsahu, k čemuž může dojít při zvracení nebo při refluxní chorobě (laicky pálení žáhy).

Dospělí vs. děti

DOSPĚLÍ

DĚTI

Projevy

- Základním projevem je obranný suchý kašel, dušnost a stridor (chrčivý pískavý zvuk vznikající při dýchání).
- Při nedostatku kyslíku může dojít k poruše vědomí.
- Větší tělesa mohou podráždit dýchací cesty do té míry, že způsobí jejich reaktivní stažení a uzávěr průdušek a hrtanu (laryngospasmus). V takovém případě může nastat rychlá smrt udušením.
- Malé množství tekutiny nemusí být vždy nutně problémem, ale jde o její slanost. Normální sladká voda se z plic může vstřebat do krve, naopak vdechnutá slaná mořská voda v plicích způsobí kvůli svému vysokému obsahu iontů další nasávání tekutiny z plicních cév do plic.

- Speciálním a zákeřným jevem je tzv. **balotující těleso**, kdy je vdechnutý objekt dostatečně malý na to, aby pronikl přes hlasivky do průdušnice, ale na druhou stranu je příliš velký na to, aby zapadl do průdušek.
- Takové těleso je obranným kašlem vypuzováno směrem nahoru k hlasivkám, ale tam neprojde a padá zpět k plicím,, který je v kolmo postavené duté trubici a létá v ní nahoru a dolů. Dráždění dýchacích cest je v tomto případě obrovské.

Diagnostika

- Informaci o vdechnutém tělese lze získat z anamnézy a někdy můžeme těleso zahlédnout na rentgenovém snímku.
- Přesně lokalizovat těleso dokáže bronchoskopický přístroj, který ho umí i vytáhnout.

Heimlichův manévr

- První pomocí při vdechnutí tuhého tělesa je **Heimlichův manévr**, kdy k postiženému zezadu přistoupíme, obejmeme mu břicho a opakovaně ho stlačujeme pod hrotem hrudní kosti. To zvyšuje nitrohrudní tlak a zvyšuje šanci k vypuzení tělesa z dýchacích cest.
- Heimlichův manévr je tříkroková metoda, která dokáže člověku zachránit život během několika vteřin, umožní uvolnit z hrdla druhé osoby kus potravy nebo jiný předmět, kterým se dusí:
 - tlak na břicho a hrudník zajistí vypuzení cizího předmětu.

- Neschopnost dýchat nebo obtíže s dýcháním (všímejte si vtažené kůže mezi žebry a nad klíčními kostmi)
- Neschopnost mluvit
- Hlasité dýchání
- Neschopnost kašlat
- Namodralé nebo šedé rty a konečky prstů, zašedlý obličej (kvůli nedostatku kyslíku)
- Člověk se oběma rukama drží za krk (klasický příznak dušení)
- Ztráta vědomí

- **Přistupte k dusícímu se člověku a řekněte mu, že mu pomůžete.**
- Záchranku zavolejte až po tom, co se mu pokusíte pomoci, protože jde o každou vteřinu.
- Pokud jsou v dosahu jiní lidé, požádejte je, aby zavolali záchranku oni a vy proved'te Heimlichův manévr.

Postavte dusícího se člověka.

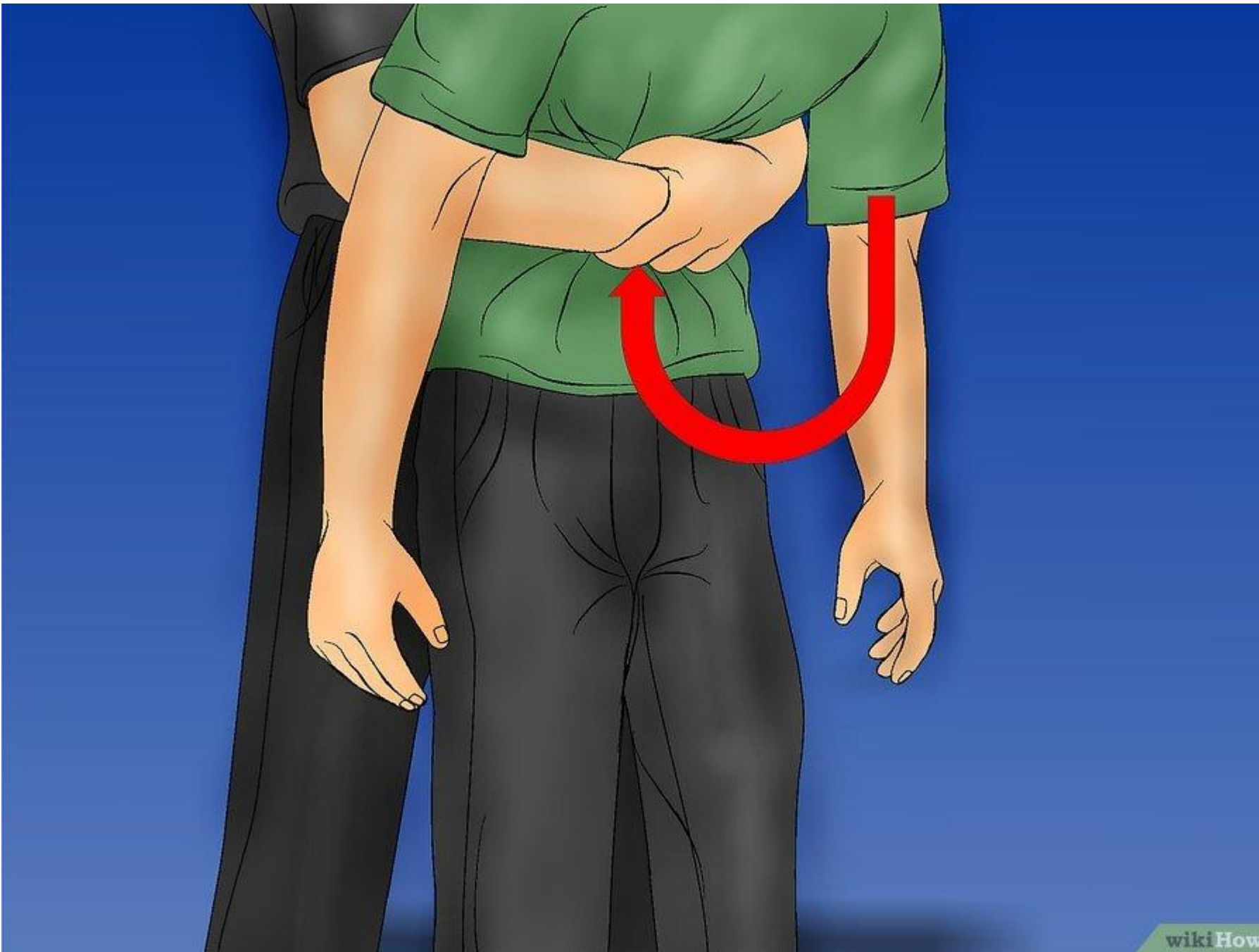
Heimlichův manévr můžete provést i vsedě, například pokud jste v letadle a nemůžete si stoupnout.

Ujistěte se, že máte dostatek místa.

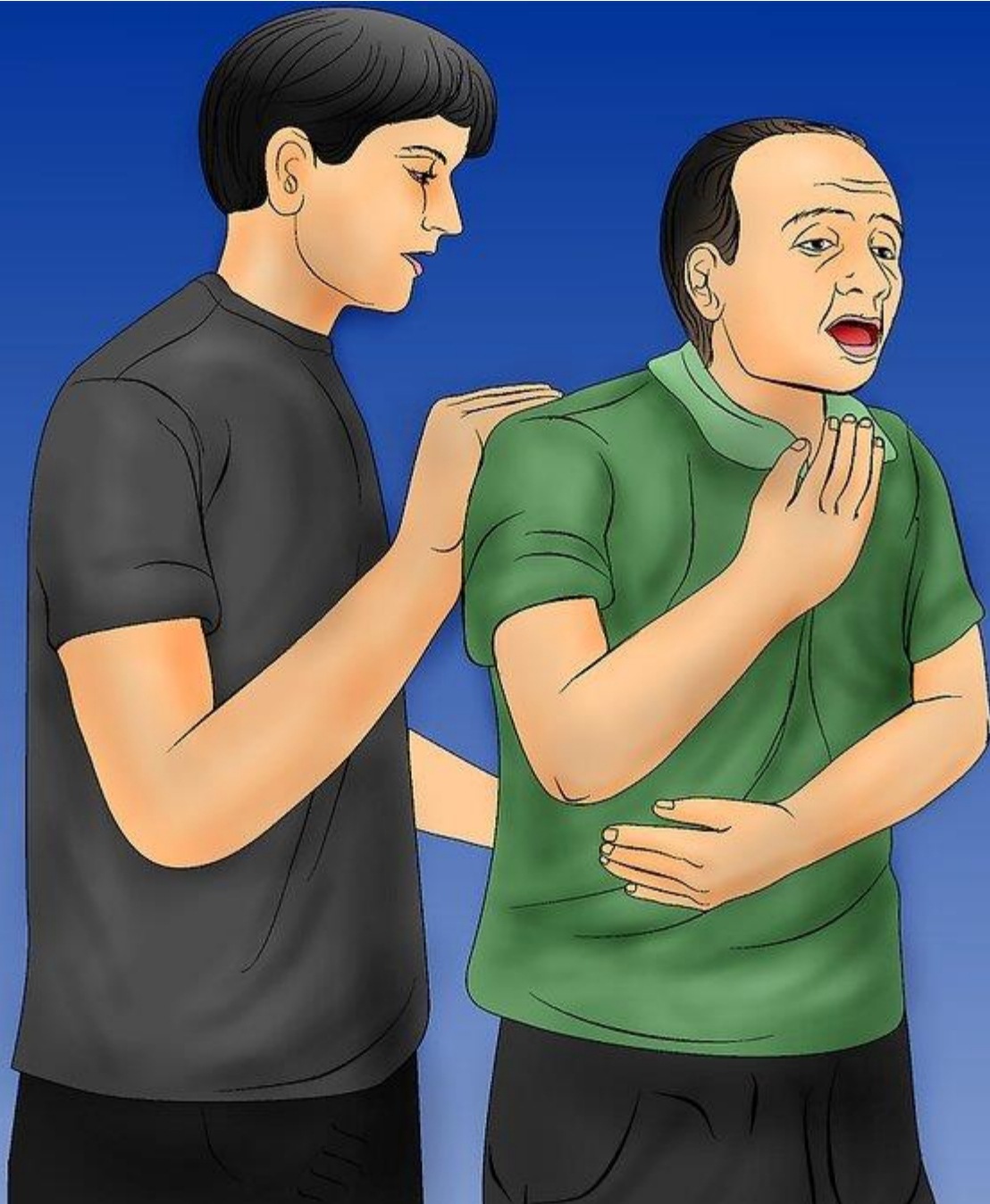
- **Stoupněte si za oběť, rozkročte nohy a stůjte pevně, abyste v případě potřeby mohli oběť zachytit.**
- Chytněte dusícího se člověka oběma rukama zezadu kolem břicha.
- Dominantní ruku zatněte v pěst. Palec byste měli mít schovaný mezi prsty. Pěst dejte oběti těsně úhel žeber.
- Druhou rukou si chytněte tuto pěst a schovejte palec, abyste oběť nezranili.

Proved'te Heimlichův manévr:

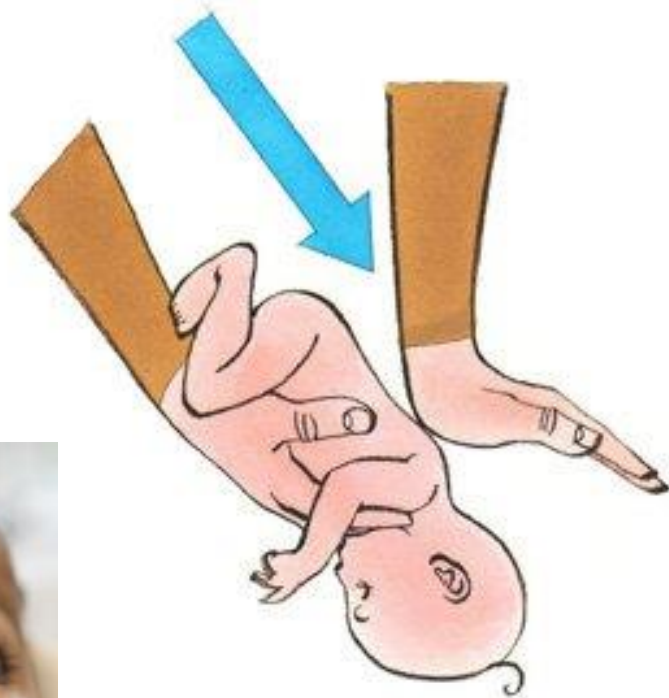
- Prudce zatlačte pěstí směrem dovnitř a nahoru a snažte se co nejvíce tlačit.
- Opakujte stačení rychle a silně, jako kdybyste chtěli oběť zvednout ze země.
- Stlačte prudce a rychle pětkrát za sebou, opakujte dokud se cizí předmět z krku neuvolní. Oběť by ho měla vykašlat.
- Pokud se dusí dítě, sílu stlačení uzpůsobte velikosti dítěte.
- Pokud oběť upadne do bezvědomí, přestaňte.

- **Pokud se vám nepodaří uvolnit cizí předmět, ihned zavolejte záchranku.**
- Pokud oběť upadne do bezvědomí, přestaňte a zavolejte pomoc (155, 112). Pokud je to možné, požádejte o to někoho jiného.
- Snažte se uvolnit dýchací cesty oběti (zkontrolujte ústa a podívejte se, zda se vám nepodaří cizí předmět vytáhnout) a dále provádějte KPR.
- Neodcházejte od postiženého. Dušení ohrožuje život a oběť by mohla kdykoli zemřít – pokračujte v oživování, abyste omezili riziko udušení.

Gordonův úder

VYRAŽENÍ TĚLESA Z DÝCHACÍCH CEST

Pozn.

- Dávejte pozor, aby oběť neupadla. Pokud se skutečně dusí, může upadnout do bezvědomí a spadnout na zem. Pokud se to stane, pomozte jí zpět na nohy a začněte provádět Heimlichův manévr. Příp. položte na záda a provádějte v poloze na zádech.
- Pokud oběť kašle, nepoužívejte tuto metodu, protože má pouze částečně zablokované dýchací cesty a měla by se pokusit cizí předmět vykašlat bez pomoci. Silný kašel často pomůže dýchací cesty uvolnit.
- Pokud se dusí těhotná žena, nebo obézní člověk, upravte Heimlichův manévr následovně:
 - Ruce umístěte o něco výše. Položte je na prsní kost, těsně nad nejspodnější žebra.
 - Stlačte hrudník směrem k páteři. Nejde stlačovat směrem nahoru.
 - Pokud oběť kašle, řekněte jí, aby před stlačením zakašlala.

1

2

Pomoz sám sobě

